

LAKIALOITE 55/2002 vp

Laki sotilasvammalain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tässä lakialoitteessa ehdotetaan, että sodan olosuhteista aiheutuneet ruumiinvammat tai sairaudet korvattaisiin kuten sotilasvammat. Tällaisia sodasta johtuvia erityisolosuhteita ovat olleet

mm. kaupunkien pommituksiin liittyneet suojautumiset ja paot, Pohjois-Suomen ja Karjalan evakkomatkat tai siviilisairaanhoidon poikkeus-tilanteet sodan oloissa.

PERUSTELUT

Nykyinen laki

Sotilasvammalaissa (404/1948) määritellään ne tilanteet, joiden perusteella suoritetaan korvausta palveluksesta aiheutuneen ruumiinvamman tai sairauden johdosta. Pääsääntöisesti korvataan asevelvollisille, puolustuslaitoksen töissä oleville työvelvollisille ja muille puolustuslaitoksen tehtäviin otetuille sattuneet vammat ja sairaudet. Tämä pääsääntö kattaa myös sotaaikaiset vammat eli sotainvalidien saamat korvaukset.

Pääsäännön ohella 1 §:n 2 momentissa säädetään Suomen kansalaiselle kuuluvasta korvauksesta sellaisessa tapauksessa, että Suomen kansalainen on saanut vamman puolustuslaitokselle kuuluvista aseista, ammuksista, miinoista, räjähdysaineista tai muista taisteluvälineistä, jotka eivät oikeudettomasti ole olleet muun kuin puolustuslaitoksen hallussa. Tämän momentin perusteella on sotilasvammana korvattu mm. vammoja, joita kansalaiset ovat saaneet jatko- ja Lapin sodan jälkeen paljastuneista miinoista tai

esim. lapsen leikkiessään löytämistä räjähteistä. Korvaukset on näissäkään tapauksissa rinnastettu sotainvalidien saamiin korvauksiin ja haitta-aste on määritelty samalla tavalla kuin sotainvalidien kohdalla.

Jo nykyisessä laissa tunnustetaan erityistilanteeksi sotavankeudessa vallinneet erityisolosuhteet, ja sellaisten olosuhteiden synnyttämät vammat tai sairaudet voidaan katsoa kokonaan tai osittain korvattaviksi ja siten rinnastettaviksi sotilasvammoihin.

Muutosehdotus

Talvi-, jatko- ja Lapin sodan aikana vammautui yli 200 000 henkeä, joista 80 000 ei ole ollut sotilasvammalain korvausturvan piirissä. Osalla heistä vamma on parantunut ja osa ei ole hakenut korvauksia. Pysyvä sotainvaliditeetti on todettu 93 200:lla ja elinkorkoa on maksettu 106 800 sotainvalidille. Sotien johdosta vammautui pysyvästi 3 200 siviiliä, joille siis hyväksyttiin sotilasvammalain mukainen korvaus. Hy-

lättyjä korvaushakemuksia on ollut runsaasti erityisesti siviilien ilmapommituksien aiheuttamien vammojen käsittelyssä.

Kaupunkien pommituksissa väestö joutui useinkin pakenemaan kiireesti pommisuojaan, ja tässä yhteydessä sattuneita vammautumisista ei ole ilmeisesti sotavammoiksi hyväksytty, ellei kansalainen ole saanut itseensä suoranaisia pomminhaavoja. Tiedossa on myös, että pommitusten alta jouduttiin kiireesti evakuoimaan mm. sairaaloita, jolloin potilaiden toipuminen saattoi jäädä kesken ja seurauksena on saattanut olla pysyviä vammoja. Pohjois-Suomessa väestö joutui sotien aikana pitkille evakkomatkoille kahteen otteeseen, ja minkäänlaisia tilastoja ei ole siitä,

millaisia vammautumisista tai sairastumisista mahdollisesti tuolloin sattui. Evakkomatkalla mm. lapsia sairastui ja myös kuoli, ja usein karjan talluttamisista vastasivat keskenkasvuiset pojat ja tytöt, joille evakkoreissuilta on saattanut jäädä pysyviä vammoja.

Olisi oikeudenmukaista, jos myös nämä sodan olosuhteiden välillisesti aiheuttamat sairaudet ja vammat voitaisiin tunnustaa ja korvata asianmukaisesti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sotilasvammalain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1948 annetun sotilasvammalain (404/1948) 1 §:n 2 momentti seuraavasti:

1 §

Tämän lain mukaan suoritetaan niin ikään korvausta Suomen kansalaisen muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa tapaturmaisesti saamasta ruumiinvammasta, jos se on aiheutunut puolustuslaitokselle kuuluvista aseista, ammuksista, miinoista, räjähdysaineista tai muista taisteluvälineistä, jotka eivät oikeudetto-

masti ole olleet muun kuin puolustuslaitoksen hallussa. Niin ikään korvausta suoritetaan sairaudesta tai vammasta, joka on aiheutunut sotatilanteeseen liittyvistä muista poikkeuksellisista olosuhteista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2003.

Helsingissä 15 päivänä toukokuuta 2002

Niilo Keränen /kesk
Seppo Kanerva /kok
Inkeri Kerola /kesk
Pekka Vilkuna /kesk
Lauri Oinonen /kesk

Seppo Lahtela /kesk
Ismo Seivästö /kd
Paula Lehtomäki /kesk
Mika Lintilä /kesk
Pauli Saapunki /kesk

LA 55/2002 vp — Niilo Keränen /kesk ym.

Pekka Nousiainen /kesk
Merikukka Forsius /vihr
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Raimo Vistbacka /ps
Sulo Aittoniemi /alk
Markku Rossi /kesk

Jukka Vihriälä /kesk
Markku Laukkanen /kesk
Tero Mölsä /kesk
Juha Rehula /kesk
Eero Akaan-Penttilä /kok
Veijo Puhjo /vas